

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 193/05-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2005 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. J., bytom P., zastúpenej advokátom Mgr. R. Š., T., ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 30 ods. 4 a čl. 36 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky postupom Slovenskej republiky - Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

1. Späťvzatie sťažnosti JUDr. M. J. v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva podľa čl. 36 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky postupom Slovenskej republiky - Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky **p r i p ú ť a** a konanie **z a s t a v u j e**.

2. Sťažnosť JUDr. M. J. vo zvyšnej časti **o d m i e t a** ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2005 doručená sťažnosť JUDr. M. J. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie

svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 30 ods. 4 a čl. 36 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Slovenskej republiky - Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo spravodlivosti“).

Z obsahu sťažovateľkinej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že „*Sťažovateľka je sudkyňou (...) na základe zvolenia do funkcie Národnou radou SR č. 944/2001/17 zo dňa 27. 6. 2001. Od 1. 12. 1996 sťažovateľka pracovala v justícii ako justičná čakateľka, pričom do 31. 12. 1996 bola zamestnaná na (...) s miestom výkonu práce na (...) a od 1. 1. 1997 na (...) s miestom výkonu práce na (...), kde pôsobila do 31. 5. 2001 a od 1. 6. 2001 sa vrátila na (...), kde pôsobila až do zvolenia do funkcie sudkyne. Predtým pracovala na (...) od 10. 4. 1995 do 12. 4. 1996 a od 15. 4. 1996 do 30. 11. 1996 na sekcii personálnej a mzdovej na (...). V týchto zamestnaniach sťažovateľka vykonávala prácu, pre ktorú bolo predpísané vysokoškolské vzdelanie právnického smeru. Dňa 1. 12. 1999 sťažovateľke uplynula zákonom č. 335/1991 (§ 61) Zb. o súdoch a sudcoch stanovená 3-ročná lehota na výkon prípravnej služby pre funkciu sudcu. Pred jej uplynutím mala sťažovateľka v úmysle využiť ust. § 61 Zákona č. 335/91 Zb. o súdoch a sudcoch a žiadala listom zo dňa 16. 4. 1999 vtedajšieho ministra spravodlivosti JUDr. J. Č. o skrátenie doby prípravnej služby, aby mohla absolvovať justičnú skúšku v skoršom termíne a to pred uplynutím 3-ročnej doby prípravnej služby. Svoju žiadosť odôvodnila tým, že ku dňu konania justičných skúšok v dňoch 26. - 28. 10. 1999 dosahovala zákonom predpokladaných 2 roky a 11 mesiacov justičnej praxe a mala ešte rok a 233 dní inej právnej praxe navyše, ktorá by sa dala započítať do justičnej praxe. Minister spravodlivosti JUDr. J. Č. listom č. 3456/1999-40 zo dňa 29. 8. 1999 oznámil sťažovateľke, že výnimku v tretej vete ust. § 61 zák. č. 335/91 Zb. (započítanie inej právnej praxe, prípadne skrátenie praxe) nevyužil ani v jednom prípade. Uviedol, že jediné kritérium, ktoré stanovil pre účasť uchádzačov na justičné skúšky v dňoch 26. až 28. 10. 1999, bolo to, že všetci uchádzači museli mať ukončené 3 roky prípravnej justičnej služby k 31. 10. 1999. Sťažovateľka dodatočne zistila, že tvrdenia ministra spravodlivosti SR J. Č. sa na pravde nezakladali, lebo v termíne 26. - 28. 10. 1999 bolo umožnené na základe ministerskej výnimky podľa ust. tretej vety § 61 zák. č. 335/91 Zb. absolvovať v skrátenom termíne skúšky Mgr. G., Mgr. S. a Mgr. L. Tieto uchádzačky boli zvýhodnené pred inými uchádzačmi a vzťahovali sa na ne iné*

kritériá, než na iných justičných čakatel'ov, ktorí splňali rovnaké osobnostné i vedomostné predpoklady k tomu, aby im mohla byť čakatel'ská prax skrátená. Odsun s'ťažovateľky na termín konania justičnej skúšky v dňoch 13. 4. až 15. 4. 2000 znamenal v jej prípade predĺženie justičnej praxe nad zákonom limitované 3 roky o celkovú dobu 3,5 mesiaca. Po absolvovaní justičných skúšok sa dňa 17. 10. 2000 konala voľba sudcov do funkcie, pričom s'ťažovateľkine podklady neboli z jej neznámych dôvodov predložené príslušným inštitúciám a nebolo jej umožnené uchádzať sa o funkciu sudcu. S'ťažovateľka splňala všetky zákonom stanovené predpoklady potrebné pre výkon funkcie sudkyne, tak ako iní uchádzači o túto funkciu, ktorí navrhnutí na voľbu dňa 17. 10. 2000 boli. S'ťažovateľka bola zvolená do funkcie až 27. 6. 2001, t. j. po 15-tich mesiacoch od vykonania justičnej skúšky. Celkove tak Ministerstvo spravodlivosti SR nezákonne predĺžilo čakatel'skú prax s'ťažovateľky nad rámec 3 rokov o 18,5 mesiaca, hoci to ust. § 61 zák. č. 335/2001 Zb. (pozn.: správne má byť zák. č. 335/1991) o súdoch a sudcoch neumožňovalo a nebolo jej umožnené po uplynutí 3-ročnej prípravnej služby vykonať okamžite odbornú skúšku, hoci sa jej s'ťažovateľka mala podrobiť hneď po uplynutí 3-ročnej praxe podľa ust. § 63 cit. zákona“.

S'ťažovateľka ďalej uviedla, že „... nebola so vzniknutou situáciou spokojná a obrátila sa na Ministerstvo spravodlivosti SR so žiadosťou o nápravu situácie. Dostala odpoveď, že nemôže byť navrhnutá na voľbu do funkcie z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov v rezorte justície. Následne dňa 8. 11. 2000 žalobkyňa podala proti žalovanému SR – Ministerstvo spravodlivosti SR na Okresný súd Bratislava I žalobu o náhradu škody podľa ust. § 18 zák. č. 58/1969 Zb. spôsobenej porušením čl. 30 ods. 4 ústavy a zák. č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch. Žiadala zaplatenie celkovej náhrady škody vo výške 387.955,- Sk, spolu s príslušným úrokom z omeškania, ktorá spočívala v rozdieli platu čakatel'ky a platu sudkyne, ktorý by s'ťažovateľka dosahovala, keby si žalovaný plnil povinnosti stanovené v zákone o súdoch a sudcoch a umožnil jej absolvovať skúšku okamžite po ukončení čakatel'skej praxe, t. j. v deň 1. 12. 1999 a keby ju v tomto termíne navrhovateľ aj navrhol na voľbu do funkcie. Zároveň žiadal priznať 2 ušlé 13-te platy, na ktoré by jej vznikol nárok, keby bola navrhnutá do funkcie v súlade s platnom Ústavou SR a zák. č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch. Rozsudkom Okresného súdu v Bratislave I č. k. 22 C 160/00-144 zo dňa 1. 12. 2003 v spojení s dopĺňacím rozsudkom

Okresného súdu Bratislava I č. k. 22 C 160/00-153 zo dňa 17. 12. 2003 bol nárok sťažovateľky uznaný zčasti za opodstatnený a bola jej priznaná náhrada škody 101,407,40 Sk so 17,6 %-tným úrokom z omeškania zo sumy 2.752,40 Sk od 4. 1. 2001 až do zaplatenia a zo sumy 98 655,- Sk so 17,6 %-tným úrokom z omeškania ročne od 12. 6. 2003 až do zaplatenia a náhrady trov konania 1.904,- Sk. Rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 45/04-176 zo dňa 9. 3. 2005 a rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 7. 4. 2005. Odvolací súd mal za to, že nesprávny úradný postup žalovaného spočíval len v tom, že sťažovateľku žalovaný nepredložil na voľbu do funkcie na termín 17. 10. 2000 a priznal jej preto ušlý zisk za obdobie od 26. 10. 2000 (keď sa sľub ostatných konal) do 26. 6. 2001, kedy sľub zložila navrhovateľka. V ďalšej časti nepovažoval návrh za dôvodný, lebo minister spravodlivosti nie je povinný na žiadosť uchádzača justičnú prax skrátiť a započítať ani inú právnu prax a v rozhodnutí o nevyhovení žiadosti sťažovateľky na skrátenie praxe a neumožnení ísť na just. skúšku na skorší termín, súd nevidel porušenie zákona. V konečnom dôsledku však bolo skonštatované, že k porušeniu práva na prístup sťažovateľky k verejnej funkcii za rovnakých podmienok stanovenej v čl. 30 ods. 4 Ústavy došlo“.

Sťažovateľka poukazuje na to, že všeobecné súdy neuznali jej nárok na náhradu škody v plnej výške, pričom „Vo veci 22 C 160/00 nie je možné z dôvodov uvedených v ust. § 237 a nasl. O. s. p. podať žiaden z mimoriadnych opravných prostriedkov a sťažovateľka už vyčerpala všetky možnosti nápravy. Preto sa v lehote uvedenej v ust. § 53 ods. 3 zák. č. 38/93 Zb. v znení neskorších predpisov domáha súdnej ochrany titulom porušenia svojich ústavných práv na Ústavnom súde SR“.

Podľa sťažovateľky „V danom prípade SR - Ministerstvo spravodlivosti SR dlhodobo porušovalo právo sťažovateľky na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok a funkcia sudcu bezpochyby verejnou funkciou je. (...) Súčasťou práva na prístup k funkcii sudcu je aj prístup k justičnej skúške, a to za nediskriminačných a vopred jasných pravidiel. Sťažovateľka zastáva názor, že SR - Ministerstvo spravodlivosti SR porušilo ust. čl. 12 ods. 2 Ústavy SR. Postup ministra spravodlivosti pri výbere uchádzačov o absolvovanie justičnej skúšky v termíne 26. - 28. 10. 1999 bol jasne diskriminačný a nedá sa ospravedlniť

tým, že udeľovanie výnimiek a skracovanie praxe je výlučne na vôli ministra. Čl. 12 ods. 1, 2 Ústavy SR je záväzný aj pre ministra spravodlivosti a pri udeľovaní výnimiek má byť zachovaný ústavný princíp rovnosti. Osoby splňajúce rovnaké predpoklady ako tie, ktorým sa udelila výnimka, mali byť oboznámené s tým, že výnimky boli udeľované a táto skutočnosť sa nemala sťažovateľke ani iným uchádzačom zatajovať. Sťažovateľka v tejto súvislosti poukazuje na porušenie všeobecného princípu rovnosti. Tento princíp je porušený vždy vtedy, ak sa s jednou skupinou adresátov noriem v porovnaní s inou zaobchádza inak, hoci medzi oboma skupinami nie sú rozdiely takého druhu a závažnosti, aby odôvodňovali takéto nerovnaké zaobchádzanie. Minister spravodlivosti zaobchádzal s jednou skupinou uchádzačov o justičnú skúšku inak, udelil im výnimku, tým tieto osoby neoprávnene zvýhodnil pred uchádzačmi s takými istými kritériami, ktorí sa tiež uchádzali o výnimku, túto nedostali a boli odsunutí vykonať justičnú skúšku v neskoršom termíne. Aby bol zachovaný princíp rovnosti daný čl. 12 Ústavy SR, mal minister spravodlivosti udeliť výnimku a skrátiť prax všetkým uchádzačom o justičnú skúšku, ktorí o ňu žiadali, (...) prípadne neudelil výnimku nikomu“.

Keďže minister spravodlivosti Slovenskej republiky takto podľa sťažovateľky nepostupoval, domáha sa „... odstránenia tohto neoprávneného zvýhodnenia iných osôb a porušenia jej práva zaručeného v čl. 12 ods. 1, 2 a čl. 30 ods. 4 Ústavy SR“.

Opísaný postup ministerstva spravodlivosti považuje sťažovateľka za diskriminačný a ďalej sa cíti byť poškodená aj tým, že po absolvovaní justičných skúšok v termíne 14. až 15. marca 2000 nebola následne „... navrhnutá na voľbu sudkyne, hoci splňala všetky zákonom stanovené predpoklady, čím jej bolo priamo znemožnené po dobu 18,5 mesiaca uchádzať sa o funkciu sudkyne. Tým jej bola spôsobená značná majetková ujma, ktorá spočíva v rozdiely platu čakateľa a platu, ktorý by poberala ako sudkyňa. Podľa ust. § 15 ods. 1 písm. b) zák. č. 420/1991 Zb. o platových pomeroch sudcov sťažovateľke patrilo od 1. 6. 1997 plat 6.000,- Sk mesačne v hrubom. Pokiaľ by sťažovateľka bola zvolená do funkcie sudkyne v decembri 1999, patrilo by jej základný plat podľa zák. č. 420/1991 Zb. vo výške 21.070,- Sk a od 11. 4. 2000 vo výške 24.150,- Sk v hrubom. Podľa ust. § 9 ods. 1, 2 zák. č. 429/1991 Zb. sudcovia majú v kalendárnom roku, v ktorom pracovali vo funkcii najmenej 9 mesiacov, nárok na 1 plat navyše vo výške platu za mesiac november určeného

podľa ust. § 3 až 7, príp. § 2 ods. 2. Keby bola sťažovateľka navrhnutá na voľbu do funkcie v roku 1999 a zvolená, mala by nárok na 2 tieto platy. Pre neplnenie povinností SR – Ministerstva spravodlivosti SR bola sťažovateľka navrhnutá na voľbu do funkcie až po 15-tich mesiacoch od absolvovania justičných skúšok. Sťažovateľka súhlasila s pridelením na Okresný súd v T., pričom Ministerstvo spravodlivosti si bolo už v roku 2000 vedomé skutočnosti, že na tomto súde je o 12 sudcov menej a že ide o extrémne personálne poddimenzovaný súd, čo dokazuje správa č. 12564/2000-410 z 9. 5. 2000. Sťažovateľka bola schopná pracovať ako sudca od 1. 12. 1999, keby jej bolo umožnené ísť na justičné skúšky v skoršom termíne a okamžite po ich absolvovaní bola navrhnutá na voľbu do funkcie. Ako sudkyňa by sa mohla venovať vybavovaniu spisov a keďže nemohla viac ako 18 mesiacov bez vlastného zavinenia vykonávať funkciu sudcu, počet pridelených spisov jednotlivým sudcom sa v dôsledku katastrofálnej personálnej poddimenzovanosti Okresného súdu v T. zvyšoval a od počiatku nástupu do funkcie v júni 2001 až dodnes sa sťažovateľka musí vyrovnávať so stavom, keď jej je pridelené neprimerané množstvo vecí, ktoré nie je schopná fyzicky ani psychicky zvládnuť. Sťažovateľka je vystavená nátlaku v podobe neustálych hrozieb disciplinárnym senátom za prieťahy v konaní, ktoré nezavinila, neustálym požiadavkám na zvyšovanie výkonnosti a dlhodobému a chronickému stresu. Celkove sa sťažovateľka obrátila 5x na predsedníčku Okresného súdu v T. JUDr. M. T. s upozornením podľa ust. § 30 ods. 4 zák. č. 385/2000 Z. z. o súdoch a sudcoch na neprimeraný počet pridelených vecí, avšak bez zjavného výsledku. Stav k 30. 4. 2005 v jej senáte 14 C je 411 C - vecí nevybavených a 318 nerozhodnutých. Pokiaľ by si SR – Ministerstvo spravodlivosti plnilo povinnosti pri personálnom obsadzovaní súdov a dôsledne uplatňovalo ust. § 63 zák. č. 335/1991 Zb., nedochádzalo by k prieťahom v súdnom konaní a spisy by sa vybavovali priebežne. Podľa rozvrhu práce na rok 2004 dokonca sťažovateľka 5 mesiacov v roku zastupovala ďalšieho sudcu v senáte 15 C, pričom jej bol pridelený cestou elektronickej podateľne plný nápad spisov v senáte 15 C“.

Sťažovateľka požaduje, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie za porušovanie jej práv v sume 500 000 Sk. Požadovaný rozsah priznania primeraného finančného zadosťučinenia odvodzuje sťažovateľka od majetkovej ujmy

spôsobenej rozdielom platových náležitostí justičného čakaťa a sudcu a zostávajúce finančné prostriedky žiada za porušenie práva na uspokojivé pracovné podmienky.

V záverečnej časti navrhla sťažovateľka ústavnému súdu rozhodnúť o jej sťažnosti týmto nálezom:

„Ústavný súd vyslovuje, že neumožnením absolvovať justičnú skúšku v termíne, 26. - 28. 10. 1999 došlo k porušeniu jej ústavného práva na rovnosť a prístup k volenej funkcii za rovnakých podmienok zaručeného v čl. 12 ods. 1, 2 a článku 30 ods. 4 Ústavy SR, nepredložením dokladov navrhovateľky na voľbu do funkcie po splnení predpokladov na výkon funkcie sudkyne došlo k porušeniu jej ústavného práva na prístup k volenej a inej verejnej funkcii za rovnakých podmienok zaručeného v čl. 30 ods. 4 Ústavy SR a preťažovaním nadmerným množstvom pridelovaných vecí v jej senátoch, neriešením personálnej poddimenzovanosti Okresného súdu T. došlo k porušeniu jej ústavného práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci zaručeného čl. 36 písm. c) Ústavy SR.“

Na výzvu ústavného súdu na predloženie splnomocnenia pre advokáta v konaní pred ústavným súdom v súlade s ustanovením § 20 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) mu bolo 7. júla 2005 doručené podanie advokáta Mgr. R. Š., T., označené ako „*Oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia. Čiastočné späťvzatie ústavnej sťažnosti*“.

V predmetnom podaní menovaný advokát ústavnému súdu oznámil, „... že na základe plnej moci zo dňa 4. júla 2005, ktorú zasielam v prílohe, som ako advokát prevzal právne zastúpenie sťažovateľky“, a zároveň tiež to, „... že sťažovateľka berie späť ústavnú sťažnosť v časti, v ktorej sa domáhala vyslovenia porušenia svojho ústavného práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci podľa čl. 36 písm. c) Ústavy SR“.

II.

1. V zmysle § 54 zákona o ústavnom súde ak sťažovateľ vezme svoju sťažnosť späť, ústavný súd konanie o nej zastaví okrem prípadu, ak ústavný súd rozhodne, že späťvzatie sa nepripúšťa, najmä ak sťažnosť smeruje proti takému právoplatnému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu, ktoré mimoriadne závažným spôsobom porušujú základné práva alebo slobody sťažovateľa.

Keďže sťažovateľka svoju sťažnosť zo 7. júna 2005 v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 36 písm. c) ústavy postupom ministerstva spravodlivosti spočívajúcim v preťažovaní nadmerným množstvom pridelovaných vecí v jej senátoch a neriešením personálnej poddimenzovanosti Okresného súdu T. vzala späť podaním zo 4. júla 2005 a ústavný súd zo sťažovateľkou uvedených argumentov a ňou predložených dôkazov nezistil skutočnosti, ktoré by odôvodňovali nepripustenie späťvzatia sťažnosti, napr. také, ktoré by nasvedčovali mimoriadne závažnému spôsobu porušenia základných práv sťažovateľky, konanie o jej sťažnosti v uvedenej časti zastavil.

2. Ďalšiu časť sťažnosti ústavný súd prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť a jej nedodržanie predstavuje zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej oneskorenosť (§ 25 ods. 2 citovaného zákona).

Ústavný súd predbežne prerokoval návrh sťažovateľky v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 30 ods. 4 ústavy postupom ministerstva spravodlivosti, ktorým jej nebolo umožnené absolvovať justičnú skúšku v termíne 26. - 28. októbra 1999 a nepredložením dokladov Národnej rade Slovenskej republiky na voľbu za sudcu po splnení predpokladov na výkon funkcie sudkyne.

Ústavný súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľky, že plynutie dvojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde začalo v danej veci od právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 22 C 160/00 z 1. decembra 2003 v spojení s doplňujúcim rozsudkom označeného súdu sp. zn. 22 C 160/00 zo 17. decembra 2003 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 45/04, 4 Co 46/04 z 9. marca 2005. Sťažnosť sťažovateľky totiž nesmeruje proti postupom alebo rozhodnutiam uvedených všeobecných súdov, ale za porušovateľa svojich základných práv označila len Slovenskú republiku - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Porušovanie jej práv malo pritom podľa obsahu sťažnosti spočívať jednak v tom, že jej nebolo umožnené absolvovať justičnú skúšku v termíne 26. - 28. októbra 1999, a tiež v tom, že ministerstvo spravodlivosti nepredložilo doklady Národnej rade Slovenskej republiky na voľbu za sudcu po tom, keď splnila predpoklady na výkon funkcie sudcu, t. j. v nesprávnom úradnom postupe, ktorý možno podľa ústavnej terminológie (čl. 127 ods. 2 ústavy), ako aj terminológie uplatňovanej v zákone o ústavnom súde [§ 50 ods. 1 písm. b) a nasl.] označiť ako „iný zásah“.

Ústavný súd konštatuje, že právna úprava platná v čase, keď sa sťažovateľka mohla dozvedieť o „inom zásahu“ zo strany ministerstva spravodlivosti [t. j. najneskôr 8. novembra 2000, keď podala žalobu o náhradu škody podľa ustanovenia § 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) platného do 30. júna 2004], neumožňovala sťažovateľke uchádzať sa o ochranu svojich práv aj v konaní pred všeobecným súdom podľa piatej hlavy Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd občana sú okrem iného aj opravné prostriedky, ktoré má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktoré jej umožňujú odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 18/04). Len vyčerpanie takýchto opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je podmienkou prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v okolnostiach prípadu nepovažuje za takýto právny prostriedok vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu jej základných práv žalobu o náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu, ktorá ani za predpokladu úspešnosti sťažovateľky v konaní pred všeobecným súdom neumožňuje odstrániť ten stav, v ktorom sťažovateľka vidí porušenie jej základných práv. V konaní o nároku na náhradu škody na základe žaloby podľa zákona o zodpovednosti za škodu (platného v relevantnom čase) rozhodovali označené všeobecné súdy v právnej veci sťažovateľky iba o reparačnej povinnosti štátu voči nej za škodu, ktorá jej vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu zo strany ministerstva spravodlivosti, a to bez ohľadu na skutočnosť, že posúdeniu opodstatnenosti uplatneného nároku predchádzalo prejudiciálne zistenie namietaného porušenia jej základných práv.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľka popri žalobe o náhradu škody mala v tejto veci paralelne uplatniť na ústavnom súde v zákonom ustanovenej lehote aj nárok na ochranu ústavnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Keďže k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky malo dôjsť vyššie opísaným spôsobom ešte v roku 1999 a z dosiaľ uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sa o týchto skutočnostiach dozvedela najneskôr 20. novembra 2000, bola jej sťažnosť vzhľadom na dátum jej doručenia ústavnému súdu (7. júna 2005) podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom o ústavnom súde pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2005